

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/876- /2011.P.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **a panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 202/2012. (VI. 6.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a szolgálati fellépés módja, illetve a hozzátartozó értesítésének elmaradása tekintetében a panasznak

helyt adok,

minden más tekintetben azt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) A panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Vas Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2011. április 27-én foganatosított rendőri intézkedések miatt 2011. május 4-én a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 196. §-ának (1) bekezdése szerinti rendelkezés alapján panasszal fordult a Sz-i Rendőrkapitánysághoz. A panasz benyújtása alapján a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztálya 2011. május 9-én kelt, a rendőri intézkedéssel szemben előterjesztett kérelemmel összefüggésben elrendelt elsőfokú eljárás megindításáról szóló értesítésben tájékoztatta a panaszost – többek között – arról, hogy lehetősége van a Panasztestülethez fordulni, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül. A panaszos ezt követően, 2011. május 17-én, postai úton terjesztette elő panaszát a Panasztestülethez. A panaszos által előadottak az alábbiak szerint foglalhatóak össze.

A panaszos előadta, hogy F-on a helyi önkormányzat fenyőfák tömeges kivágását rendelte el, ami miatt a panaszos több ízben bejelentést tett különböző hivatalos fórumok előtt, illetve a Sz-i Rendőrkapitányság segítségét is kérte annak érdekében, hogy az – álláspontja szerint – engedély nélküli fakivágást meg lehessen akadályozni. 2011. április 27-én az „illegális fakitermelés” folytatódott a településen. A panaszos 10 óra 30 perc körüli időben, a munkahelyéről felhívta a 107-es telefonszámot, és kérte az ügyeletest, hogy küldjenek ki járőrautót a helyszínre. Az ügyeletes a bejelentést tudomásul vette. Körülbelül 10 perc elteltével a panaszost telefonon kereste a rendőrség, és a telefonáló közölte, hogy „ha ugyanazokról a fákról van szó, amiket az önkormányzat engedéllyel vág ki, akkor nem fognak kimenni”.

Ezt követően, 11 óra körül a panaszos már a lakásából hívta fel a Közigazgatási Hivatalt, hogy tájékoztatást adjon a történetekről, majd ismételten a 107-es telefonszámot tárcsázta, és újabb bejelentést tett a cselekményről, valamint kérte, hogy küldjenek ki járőröket. Ezen utolsó hívás alkalmával az ügyintéző már a rendőrkapitányra hivatkozva közölte a panaszossal, hogy a járőrök nem fognak kimenni.

A panaszos – más személyekkel együtt – elment az Arany János utcába, a fakitermelés helyszínére. A panaszos a helyszínen jelen lévő, fakitermelést folytató Bt. képviselőjét megkérte, hogy mutassa meg az érvényes engedélyt. A képviselő a panaszos kérdéseire nem akart nyilatkozni. Mivel a panaszos azt érzékelte, hogy a fakitermelést tovább akarják folytatni, odaállt egy éppen kivágandó fa tövéhez. A Bt. egyik munkása, aki a motorfűrész kezelte, odalépett a panaszoshoz, és fűrészszel a kezében mellbe vágta. A panaszos a karját hirtelen felemelve próbálta magát megvédeni az ütéstől, de az ütés miatt a fának esett, karja megsérült.

Mindeközben a panaszos személyére becsmérő és fenyegető megjegyzéseket tettek a Bt. emberei, illetve egy helybéli lakos is. A munkások más helyi lakosokkal is összevesztek, félelmet keltő magatartást tanúsítottak, tettlegesség azonban az ő esetükben nem történt. Később megérkezett a település jegyzője és polgármestere, akik fenyegetőleg léptek fel, megpróbálták az ott lévőket megfélemlíteni. Mindenféle „papírokat” mutattak, amik a panaszos megítélése szerint érvénytelenek voltak.

Az időközben kikerkező járőrök mindenkit igazoltattak. A panaszost is igazoltatták, majd előállították a rendőrkapitányságra. Más személy előállítása ugyanakkor nem történt meg, holott – a panaszos állítása szerint – őt bántalmazták.

A panaszos az előállításával kapcsolatban kifogásolja egyrészt, hogy a kikerülő rendőrök sem az intézkedés megkezdése előtt, sem azt követően nem tettek eleget az azonosításukra vonatkozó kötelezettségüknek. Annyit közöltek, hogy a panaszos garázdaságot követett el, ami miatt velük kell mennie a rendőrkapitányságra. A panaszos maximálisan együttműködött a rendőrökkel, ennek ellenére meg akarták bilincselni a helyszínen. A kényszerítő eszköz alkalmazásától – állítása szerint – azért tekintettek el, mert az intézkedés ideje alatt a helyszínre érkezett a panaszos élettársa 2 éves gyermekükkel, és a panaszos kérte, hogy jelenlétükben ne alkalmazzanak bilincset.

Sérelmezi a panaszos azt is, hogy a rendőrkapitányságra történő beszállításakor „semmit nem vihetett magával”, sem telefonját, sem tárcáját. A rendőrkapitányság épületében pedig a panaszost a kezek előre helyezésevel megbilincselték, ami több órán keresztül volt rajta. Fogvatartásának ideje alatt, kérése ellenére sem tudott senkit sem értesíteni a történetéről, illetve a rendőrség nem értesítette a panaszos édesanyját sem, holott megadta az asszony telefonszámát is. Sérelmezte továbbá a panaszos, hogy amikor kérésére kórházba szállították látlelet vétele végett, ott „nagy nyilvánosság előtt, bilincsből, közveszélyes bűnöző módjára vitték végig”; megítélése szerint ez a megalázó bánásmód emberi méltósághoz való jogát sértette. A panasz szerint a rendőri intézkedést követően semmilyen segítség nem állt a panaszos rendelkezésére, csak nagy nehézségek árán tudott hazajutni a 20 km-re levő otthonába.

A panaszbeadványban előadottak tartalma alapján a panaszos rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásai az alábbiakban összegezhetők:

- a panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben fogantatott rendőri intézkedés napján telefonon jelezte a rendőrségnek, hogy illegális fakivágást folytatnak, ennek ellenére a rendőrök nem intézkedtek a jogellenes cselekmény megakadályozása érdekében;
- a panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek;
- a panaszos sérelmezte előállításának jogszerűségét is időtartamát;
- a panaszos kifogásolta, hogy az előállítás során nem engedték meg neki, hogy telefonját és tárcáját magával vigye;
- a panaszos sérelmezte hozzátartozója értesítésének elmaradását;
- a bilincs alkalmazása tekintetében a panaszos sérelmezte, hogy az előállítás alkalmával meg akarták bilincselni, illetve hogy a rendőrkapitányság épületében erre sor is került; a bilincs több órán keresztül rajta volt, még a kórházban is rajtahagyták;
- a panaszos sérelmezte, hogy szabadon bocsátását követően csak nehézségekkel tudott hazajutni a rendőrkapitányságtól 20 km-re levő otthonába, segítséget ehhez nem kapott;
- a panaszos sérelmezte, hogy többször kérte, hogy az ügyben keletkezett iratokba betekinthessen, azonban választ nem kapott.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely vizsgálata során megállapította az azonosításra vonatkozó kötelezettség elmulasztásával, a hozzátartozó értesítésének elmulasztásával, valamint az előállítás időtartamával összefüggésben kiállított dokumentáció és a letéti tárgyakról készült jegyzőkönyv hiányossága miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. A kényszerítő eszköz szükségtelen alkalmazása miatt pedig a Panasztestület megállapította az emberi méltósághoz való jog sérelmét is.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2011. május 3-án kelt, a Sz-i Rendőrkapitánysághoz címzett panaszja;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztályának 18010-105/12/2011. P., sz., 2011. május 9-én kelt értesítése a rendőri intézkedéssel szemben előterjesztett kérelemmel összefüggésben elrendelt elsőfokú eljárás megindításáról;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztályának 18010-105/12/2011. P., sz., 2011. május 9-én kelt tájékoztató levele a panaszos rendőri intézkedéssel szemben a rendőrségen előterjesztett panaszával összefüggésben;
- a panaszos 2011. május 13-ai keltezésű, a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztályához címzett levele;
- a panaszos 2011. május 16-án kelt, a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztályához címzett levele;
- a panaszos 2011. május 17-ei keltezésű és aznap postai úton küldött nyilatkozata a Testület eljárásának kezdeményezéséről;
- a panaszos 2011. május 17-ei keltezésű és a Sz-i Rendőrkapitánysághoz címzett nyilatkozata arról, hogy beadványát továbbította a Testület felé;
- a panaszos 2011. május 28-ai keltezésű és aznap telefaxon keresztül küldött nyilatkozata;
- a panaszos 2011. június 8-án telefax útján küldött panasz kiegészítése;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Felderítő Alosztályának 18010/2444/2011/id., sz., 2011. április 27-én kelt gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- a Városi Ügyészség B. 1567/2011/4. sz., 2011. május 6. napján kelt panaszt elutasító határozata;
- Kórház 2011. április 27-én kiállított ambuláns kezelő lapja;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztályának 18010/1067-21/2011/bü., sz., 2011. október 5-én kelt tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Bűnügyi Készenléti Alosztályának 18010/1067-23/2011/bü., sz., 2011. október 5-én kelt tanúkihallgatásról szóló jegyzőkönyve;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Bűnügyi Készenléti Alosztályának 18010/1067-22/2011/bü., sz., 2011. október 5-én kelt szembesítésről szóló jegyzőkönyve;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Bűnügyi Készenléti Alosztályának 18010/1067-24/2011/bü., sz., 2011. október 10-én kelt szembesítésről szóló jegyzőkönyve;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Bűnügyi Készenléti Alosztályának 18010/1067-25/2011/bü., sz., 2011. október 10-én kelt szembesítésről szóló jegyzőkönyve;
- a Városi Ügyészség B. 1567/2011/8. sz., 2011. november 11-én kelt nyomozást megszüntető határozata;
- a Nyomozó Ügyészség Ny. 2/2012. sz., 2012. február 1-jén kelt feljelentést elutasító határozata;
- a Sz-i Rendőrkapitányság vezető-helyettesének 2011. július 27-én kelt, 18010-105/24/2011. ált. sz. tájékoztató levele;

- a Sz-i Rendőrkapitányság vezetőjének 18010-105/12/2011/P. sz., 2011. május 20-án kelt végzése a rendőrség előtt folyó panasz eljárás felfüggesztéséről;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztályának 18010/2349/2011. id., sz., 2011. április 21-én kelt jelentése;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztályának 18010/2349/2011. id., sz., 2011. április 22-én kelt jelentése;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Körzeti Megbízott Alosztályának 18010/1000/2011. id., sz., 2011. március 31-én kelt feljegyzése;
- a Sz-i Városi Ügyészség B. 1531/2011/1. sz., 2011. május 17. napján kelt és a Sz-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának címzett levele;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztályának 18010/1041/2011/bü., sz., 2011. május 26-án kelt feljelentést elutasító határozata;
- a Sz-i Rendőrkapitányság 18010/1041/2011/bü., sz., 2011. április 27-én kelt feljegyzése;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztályának 18010/2444/2011. id., sz., 2011. április 27-én kelt jelentése az előállítás végrehajtásáról és az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a Sz-i Rendőrkapitányság jegyzőkönyve az elvett tárgyakról;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Őr- és Járőrszolgálati Alosztálya által 2011. április 27-én kiállított nyilatkozata az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló írásbeli tájékoztatás átvételéről;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Fogda, Kísérőőri és Biztosítási Alosztályának 18010/1067/2011. bü., sz., 2011. április 27-én kelt jelentése a biztonsági intézkedés végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról és az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Fogda, Kísérőőri és Biztosítási Alosztályának 2011. július 28-án kelt jelentése;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Felderítő Osztály Felderítő Alosztályának 2011. július 26-án kelt jelentése;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztály vezetőjének 18010/1067-5/2011. bü. sz., 2011. május 19-én kelt tájékoztató levele;
- a Sz-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztályának 18010/1067/2011. bü. sz., 2011. július 26-án kelt jelentése;
- 2012. augusztus 29-én kelt jegyzőkönyvek tanúmeghallgatásról.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán lefolytatott vizsgálat alapján az alábbiakat állapítottam meg.

1. A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök nem intézkedtek a jogellenes cselekmény megakadályozása érdekében.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 1. § (1) A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés.

13. § (1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

(2) A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A panaszos előadta, hogy 2011. április 27-én, telefonon bejelentést tett, és a rendőrség segítségét kérte az engedély nélküli fakitermelés megakadályozása érdekében. Az ügyintéző azonban közölte a panaszossal, hogy bejelentése alapján nem küldenek ki járőrt. A panaszos véleménye szerint ezzel a rendőrség nem tett eleget kötelességének, nem akadályozta meg az „illegális fakitermelést”.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy a panaszos a panasszal érintett napot megelőzően, több alkalommal – 2011. március 22-én elektronikus úton, majd április 21-én és 22-én telefonon – bejelentést tett a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságra „fák tömeges kivágása” tárgyában. A telefonon tett bejelentések alapján, mindkét alkalommal járőr jelent meg a helyszínen, melyekről rendőri jelentések is készültek. Ezt követően, április 22-én a panaszos feljelentést tett a Sz-i Rendőrkapitányságon, mely alapján nyomozás indult a Btk. 28. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző „Környezetkárosítás” büntett gyanúja miatt. A rendőrkapitányság 2011. május 26-án kelt határozatában a feljelentés elutasításáról döntött, tekintettel arra, hogy a nyomozás során megállapítást nyert, hogy az Önkormányzat a fák kivágásához szükséges engedélyekkel rendelkezett.

Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a panaszos által jogellenesnek ítélt cselekményt megakadályozza, illetve felderítse. Mivel a panaszos április 27-én tett bejelentése teljesen azonos tartalmú volt az általa korábban tett bejelentések, illetve feljelentés tárgyával, a rendőrség nem követett el mulasztást azzal, hogy a panaszos újabb bejelentése alapján már nem küldtek járőrt a helyszínre.

Az intézkedés elmaradásával kapcsolatban előadott panaszt **elutasítom**.

2. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem tettek eleget azonosítási kötelezettségüknek.

A szolgálati fellépés módja tekintetében az alábbi rendelkezések az irányadóak:

Rtv 20. § (1) A rendőrt az intézkedés során

- a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy
- b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1) A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel

tisztelgessel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

Az intézkedő rendőrök tanúmeghallgatásáról 2012. augusztus 29-én készült jegyzőkönyvek rögzítik, hogy a helyszínrre érkezésüket követően bemutatkoztak, közölték rendfokozatukat, valamint, hogy melyik rendőrkapitányságról milyen bejelentés alapján érkeztek. Előadták továbbá, hogy egyenruhát viseltek, melyen jelvényük szabályszerűen volt elhelyezve.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök a szolgálati fellépés módjára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek csak részben tettek eleget, hiszen az intézkedésük kezdetekor az azonosítószámuk közlését elmulasztották. A szolgálati fellépés módja tekintetében előadott panasznak **helyt adok**.

3. A panaszos sérelmezte előállításának jogszerűségét is időtartamát.

3.1 Az előállítás jogszerűségének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 15. § (1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

33. § (2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) Aki olyan kihívóan közösséggellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a helyszínen jelen lévő személyek közül egyedül őt állították elő, annak ellenére, hogy sem szabálysértést, sem bűncselekményt nem követett el.

A biztonsági intézkedés végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés tartalmazza, hogy a panaszos ellen bejelentést tett a község polgármestere, mert a panaszos tetteleg bántalmazott egy – a helyszínen fakitermelési munkálatokat végző – munkást. A helyszínrre érkező rendőrök igazoltatták a panaszost, valamint a helyszínen tartózkodó munkásokat. A helyszínen tapasztaltak alapján fennállt a Btk. 271. § (1) bekezdése szerinti garázdaság elkövetésének a gyanúja, mely elérte az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállításához szükséges mértéket.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése az intézkedő rendőr számára mérlegelési jogkört biztosít, aki dönthet az előállítás foganatosítása, avagy mellőzése mellett is. Ebben az esetben több szempont is alátámasztotta az előállítás szükségességét, – többek között a gyanúsított kihallgatásának mielőbbi lefolytatása – így az előállítás foganatosításáról való döntés arányosnak tekinthető.

A fentiek alapján, az előállítás jogszerűsége kapcsán előadott panaszt **elutasítom**.

3.2 Az előállítás időtartama tekintetében az Rtv. 33. § (3) bekezdése ad eligazítást, mely szerint *„a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás tanúsága alapján a panaszos előállítása 2011. április 27-én 14:03 órától 17:15 óráig, azaz 3 óra 12 percen át tartott. A rendőrségi dokumentumokból megállapítható, hogy ezen időtartam alatt a panaszost előállították a Sz-i Rendőrkapitányságra, majd a Kórház sürgősségi sebészeti szakambulanciájára kísérték, és ott orvosi ellátásban részesítették. 16:40 órakor kísérték vissza a panaszost rendőrkapitányságra, és előállító helyiségben helyezték el. 17:00-kor vették át a panaszost a Felderítő Osztály Felderítő Alosztály alosztályvezetője és nyomozója, és miután megállapították a panaszos személyazonosságát, átnézték a keletkezett dokumentációt, és a panaszost gyanúsítottként kihallgatták.

A vizsgálat során megismert adatok alapján megállapítható, hogy az előállítás időtartama az intézkedések elvégzéséhez szükséges ideig tartott, így az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

- 4.** A panaszos kifogásolta, hogy az előállítás során nem engedték meg neki, hogy telefonját és tárcáját magával vigye.

A panaszos nyilatkozata szerint, amikor közölték vele, hogy elő fogják állítani, a kerékpárjához szeretett volna menni – ami a helyszíntől kb. 100 méterre lévő ingatlan udvarán állt – azért, hogy onnan az iratait, pénztárcáját és mobiltelefonját magához vegye. Az intézkedő rendőrök ezt azonban nem engedték meg neki.

Ezen panaszponttal kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy a Szolgálati Szabályzat 4. § (4) bekezdése alapján *„a rendőri intézkedés közben körültekintően kell eljárni. A rendőrnek arra kell törekednie, hogy megelőzze, hogy megtámadják, lefegyverezzék, figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.”* Ennek megfelelően, intézkedés-taktikai szempontból nem megengedhető, hogy az intézkedés alá vont személyt a helyszínről bármilyen indokkal elengedjék, illetve, hogy magatartásával az intézkedést megszakítsa, átvegye az események feletti irányítást. Különösképpen a panaszos esetében, hiszen előállítására erőszakos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt került sor.

Tekintettel a fentiekre, a panaszt **elutasítom**.

- 5.** A panaszos sérelmezte hozzátartozója értesítésének elmaradását.

A fogvatartott személy hozzátartozójának értesítésére vonatkozó kötelezettséget az Rtv. 18. § (1) bekezdése tartalmazza, mely szerint *„a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”*

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy hozzátartozóját kérése ellenére sem értesítették. Ezen nyilatkozatát megerősítette a 2012. augusztus 29-én készült

tanúmeghallgatási jegyzőkönyvben is, hozzátéve, hogy annak ellenére nem történt meg édesanyja kiértesítése, hogy megadta a telefonszámát.

A „Nyilatkozat előállított / elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló írásbeli tájékoztatás átvételéről, és a szóbeli tájékoztatás megértéséről” elnevezésű dokumentumon – melyet a panaszos is aláírt – valóban az szerepel, hogy a panaszos édesanyja kiértesítését kéri, akinek neve és telefonszáma a dokumentumon rögzítésre is került. Azonban a rendelkezésre álló rendőrségi iratok arra vonatkozóan információt nem tartalmaznak, hogy a rendőrök ezen értesítési kötelezettségüknek eleget is tettek.

Tekintettel a fentiekre, a hozzátartozó kiértesítésének elmaradása kapcsán előadott panasznak **helyt adok**.

6. A bilincs alkalmazása tekintetében a panaszos sérelmezte, hogy az előállítás alkalmával meg akarták bilincselni, illetve, hogy a rendőrkapitányság épületében a bilincselésre sor is került, mely több órán keresztül volt rajta – még a kórházban is rajtahagyták.

6.1 Az előállítás alkalmával történt bilincselés kilátásba helyezése.

A Szolgálati Szabályzat 58. § (3) rögzíti, hogy „*a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon előzze meg:*

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával,

b) figyelmeztetés, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

Az intézkedő rendőrök, illetve a panaszos egybehangzóan elmondták, hogy az intézkedés helyszínén a panaszossal szemben kilátásba helyezték a bilincs alkalmazását, melyre végül nem került sor. A rendőrök a panaszost garázdaság bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt állították elő, amely bűncselekmény erőszakos jellege miatt figyelmeztették a panaszost, hogy amennyiben nem működik együtt a rendőrökkel, meg fogják őt bilincselni. Erre végül két ok miatt nem került sor: egyrészt a panaszos együttműködő magatartást tanúsított. Másrészt a helyszínen tartózkodott a panaszos kislánya az élettársával, és – a gyermek érdekeit figyelembe véve – el kívánták kerülni, hogy a gyermek édesapja megbilincselésének szemtanúja legyen.

A fentiekre tekintettel, az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

6.2 Az átkísérés során alkalmazott bilincselés jogszerűségének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv 48. § A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

c) szökésének megakadályozására, [...].

Szolgálati Szabályzat 60. § (1) Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt:

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,

b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
 e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

(2) Az előjáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés és a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg.

90. § (9) Ha a kísért személy veszélyessége ezt indokolja a kísért személyt meg kell bilincselni. Ha a kísérő őr a kísérés biztonságát veszélyeztető körülményt észlel, haladéktalanul a legközelebbi rendőri szervhez fordul.

Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.)

ORFK utasítás 76. A fogdai kísérés lehet:

a) belső kísérés (a rendőrségi objektumon belül történik),

b) külső kísérés (a rendőrségi objektumon kívül történik).

79. A bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt fogvatartott személy kísérését úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy az eljáráshoz, a bizonyításhoz fűződő érdekeket ne veszélyeztesse. A kísérő őrzés biztonságos körülményeinek megteremtéséért, az ehhez szükséges feltételek meglétéért és a kísérés szakszerű végrehajtásáért a kísérést elrendeli, valamint az útbaindító parancsnok, és a kísérő őr külön-külön is felelősséggel tartozik.

80. A kísérő őrzés során felkészültnek kell lenni a fogvatartott támadására, az esetleges szökési kísérlet elhárítására. A kísérést erre figyelemmel kell megszervezni és végrehajtani...

A biztosítási intézkedés végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben rögzítésre került, hogy a panaszt az előállító helyiségből a Kórházba szállították orvosi vizsgálatra, melynek során az Rtv. 48. § c) pontja alapján megbilincseltek, mely 15:30 órától 16:40 óráig tartott. Az átkísérést végző r. főtörzsszázslós jelentésében leírta, hogy a panaszosnak elmondták, mivel előállítás alatt áll, ezért vele szemben a kísérés alatt kényszerítő eszközként bilincset fognak alkalmazni, amit a panaszos tudomásul vett.

A fent rögzített jogszabályok az átkísérés során az átkísérést végző rendőröknek megfelelő jogalapot biztosítottak a panaszos megbilincselésére. Tekintettel arra, hogy a bilincselés ebben az esetben nem kötelező, hanem lehetőség, a panasz ezen része tekintetében az alábbiakat fontos rögzíteni. A panaszos esetében az őrzésbiztonsági szempontok indokolták a bilincs alkalmazását, és a döntés meghozatala során az együttműködő magatartás, illetve a panaszos „ígérete”, miszerint nem fog megszökni, nem vezethetett az őrzésbiztonsági rendszabályok okkal szigorú szintjének csökkentéséhez. Különösképpen a panaszos tekintetében, hiszen előállítására bűncselekmény (garázdaság) elkövetésének gyanúja miatt került sor, melynek tényállási eleme, a szabálysértési alakzattól elhatároló ismérve az „erőszakos” elem.

Tekintettel a fentiekre, a bilincs alkalmazására kellő jogalap birtokában került sor, a panaszt **elutasítom**.

7. A panaszos sérelmezte, hogy többször kérte, hogy az ügyben keletkezett iratokba betekinthesse, azonban választ nem kapott.

A rendőrség általános tájékoztatási, segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 2. § (1) bekezdése rögzíti, mely szerint „*a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.*”

A panaszos sérelmezte, hogy 2011. május 13-án telefonon, majd faxon keresztül is kérte, hogy a rendőrség biztosítsa számára, hogy az ügyben keletkezett iratokba betekinthesse, azonban kérdéseire választ nem kapott.

A panasz ezen részének vizsgálatához rendelkezésre állt a panaszossal május 13-án lefolytatott telefonbeszélgetésről készített jelentés, amely szerint az ügy előadója tájékoztatta a panaszost, hogy milyen esetben melyik hatóságokhoz fordulhat kérdésével. A panaszos faxon küldött megkeresésére pedig megküldésre került egy tájékoztató levél, melyben kérdéseire megfelelő választ kapott.

A fent megnevezett dokumentumok alapján megállapítható, hogy a rendőrség eleget tett az Rtv. 2. § (1) bekezdésében rögzített, általános tájékoztatási kötelezettségének, így az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

8. A panaszos sérelmezte, hogy szabadon bocsátását követően csak nehézségekkel tudott hazajutni a rendőrkapitányságtól 20 km-re levő otthonába, segítséget ehhez nem kapott.

A rendőrségnek nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, amely alapján az intézkedés alá vont személyeket az intézkedés befejezését követően haza kellene szállítani, illetve ehhez segítséget kellene nyújtani, így az ebben a körben előadott panaszt **elutasítom**.

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos emberi méltóságához, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

A határozat II. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület megállapításaival **1., 2., 3., 5., 7. és 8.** számokon jelzett kifogások tekintetében egyetértek, a **4. és 6.** számokon jelzett kifogások tekintetében pedig eltérő álláspontomat (jogszabállyal alátámasztott részletes indokolással együtt) fentebb kifejtettem.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdés, 54. § (1) bekezdés, 55. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) a) pontja és (2) bekezdése, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bekezdés, 2. § (1) bekezdés, 13. § (1) és (2) bekezdései, 15. §, 18. § (1) bekezdés, 20. §, 33. § (2) b) pont és (3) bekezdés, 48. § c) pont, 92. § (1) bekezdés, 93. § /A (6) (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (1) és (4) bekezdések, 58. § (3) bekezdés, 60. § (1) és (2) bekezdései, 90. § (9) bekezdés;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés;
- a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdés;
- a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 76., 79. és 80. pontok.

Budapest, 2012. szeptember „ „.

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**